

4УДК
746.02:687.1

DOI:10.30857/2617-
0272.2018.2.3.

ЖИДКИХ О.Б., ТРИГУБ О.Л.
e.shamshyrina@gmail.com
e.tryhub82@gmail.com

Відокремлений підрозділ «Миколаївська філія Київського національного університету культури і мистецтв»

ФОРМОТВОРЧИЙ АСПЕКТ У СТВОРЕННІ ОДЯГУ З ВИКОРИСТАННЯМ ТЕХНІК ДЕКОРУВАННЯ БАТІК ТА ПЕЧВОРК

Мета. Визначення принципів формотворення одягу з використанням технік декорування батік та печворк.

Методика. Огляд літературних джерел, порівняльний аналіз формотворчих особливостей використання технік батік та печворк в створенні одягу, класифікація способів їх застосування в декоруванні одягу, метод системного аналізу.

Результати. В ході дослідження проаналізовано специфіку поєднання конструювання та технології виготовлення одягу із технічним виконанням декорування батіком і печворком, знайдено можливості композиційних рішень та розроблено послідовність обробки таких моделей, зазначено важливість художньої цінності костюмів, прикрашених техніками ручної роботи.

Наукова новизна. На основі аналізу особливостей прийомів декорування техніками батік та печворк обґрунтовані принципи їх поєднання із конструктивно-технологічними прийомами формотворення в одязі. Досліджений алгоритм послідовності виготовлення моделей одягу, що декоровані техніками батік та печворк.

Практична значимість. Наведений в роботі аналіз надає можливість враховувати при проектуванні особливості впливу технік декорування батік та печворк на формотворення в одязі. Одержані результати було впроваджено у створенні та демонстрації костюмів, декорованих батіком та печворком.

Ключові слова: батік, печворк, художньо-композиційні особливості, конструктивно-технологічні особливості, формотворення, техніки декорування, одяг.

Вступ. Процес створення сучасного одягу незалежно від виду організації виробництва складається з різних етапів починаючи з пошуку джерела натхнення, формування художнього образу, композиційної побудови колекції до виконання проекту в матеріалі. Форма та формотворення є визначальними в роботі дизайнера. Саме з визначення особливостей форми костюму та його складових починається проектування одягу. Основним законом існування форми є цілісність організації всіх її елементів, у тому числі і декору. Питанням форми та композиції костюму, текстилю та моди присвячені дослідження багатьох авторів, серед яких Т.О. Бердник [1], Г.М. Гусейнов [2], Т.В. Козлова [3], Т.В. Ніколаєва [4], К. Гейл [5] та інші. Але взаємозв'язок між процесами декорування і формотворення одягу є недостатньо дослідженим.

Постановка завдання. Дослідити та проаналізувати яким чином впливає на формотворчий процес створення одягу такі

техніки декорування як батік та печворк. В результаті цього впливу виявити і охарактеризувати художньо-композиційні та конструктивно-технологічні особливості моделей одягу із застосуванням цих технік. Сформулювати необхідні і достатні умови для поєднання технік декорування батік та печворк з формотворчими прийомами виготовлення одягу. Дослідити тенденції представлення батіка та печворка на світовому подіумі. Виконати практичне впровадження всіх розглянутих в даному дослідженні принципів формотворення одягу з використанням технік декорування батік та печворк.

Результати дослідження. Одяг сягає рівня мистецтва, якщо його створення обумовлено поєднанням оригінальності ідеї з високим рівнем майстерності виконання, гармонійним ансамблевим композиційним рішенням та ексклюзивністю технік декорування виробу. Досягти такої якості в одязі можливо при індивідуальному виробництві, де конкретний вигляд людини з її

особистістю і бажанням бути нестандартним є пріоритетом. Саме художні та конструктивно-технологічні особливості створення одягу з використанням ручного декору і є предметом дослідження даної статті.

Форма, лінії членування, декор – важливі компоненти композиції костюму, що визначають художню цінність одягу. Створення функціонально-естетичних виробів залежить від єдності конструктивно-технологічних та художньо-композиційних складових. Створюючи одяг, художник, конструктор, технолог повинні усвідомлювати, що тільки в синхронізації спільних зусиль, в опрацюванні алгоритму виготовлення одягу можливо отримати високу ступінь досконалості композиції моделі, що буде відповідати таким споживчим показникам якості одягу як функціональні, ергономічні, експлуатаційні та естетичні.

Процес формотворення одягу безпосередньо залежить від художньо-конструктивних і технологічних чинників. Декор є одним з основних художніх характеристик композиції костюму і в залежності від його виду може вносити значні корективи в конструктивні і технологічні процеси створення одягу.

Серед популярних видів декору одягу можна виділити такі як вишивка, аплікація, гільйосування, батік та печворк. Вишивка, аплікація та гільйосування – види декорування, які майже не впливають на процеси формотворення в одязі. Найчастіше вони виконуються на деталях крою, а потім відбувається монтаж виробу. В деяких випадках композиція декорування вишивкою, аплікацією або гільйосуванням переходить з однієї зони виробу на іншу через шви. В цьому випадку декорування ділянки, що розташована на місці швів можна виконати після збирання виробу. Зовсім інакша ситуація при використанні в одязі батіка та печворка.

Розглянемо особливості створення одягу із декоруванням технікою батік.

На Сході техніка прикрашення ручним розписом тканин за допомогою резерву та барвників отримала назву батік. Резерв – це спеціальний складник, що запобігає протіканню фарби у окремі ділянки тканини та захищає їх від наступного фарбування [6, С. 47]. Крім того, графічна лінія нанесена резервом як зображальний засіб художньої

виразності передбачає також естетичне навантаження. Відомі два основних методи оформлення тканини батіком із застосуванням резервуючої суміші. В залежності від її температурного стану та хімічного складу батік поділяють на гарячий та холодний. В гарячому батіку резервом є розплавлений віск. Резервуюча суміш холодного батіку при нанесенні на тканину знаходиться в стані кімнатної температури і за класичною рецептурою виготовляється на основі гумового клею, бензину, каніфолі, парафіну або технічного вазеліну тощо [7, С. 84–85]. Сьогодні можливий також варіант застосування промислового резерву на водній основі, який легко видаляється під час прання. Тканина завдяки цьому не втрачає своєї пластичності, що цінно для виробів одягу.

Розрізняють й інші види батіка, які виконуються без нанесення резерву: вільний розпис та вузликова техніка. За допомогою цих видів розпису створюються не менш ефектні художні рішення на текстилі, що нагадують акварельний живопис. Така тканина безумовно робить костюм вишуканим та унікальним.

При створенні ексклюзивного дизайнерського одягу із застосуванням технік батік та печворк ще на етапі ескізування потрібно враховувати особливості членування форми моделей.

Батік у костюмі, як правило, виконує основне художньо-композиційне навантаження і може займати всю поверхню форми виробу. В цьому випадку техніка розпису по тканині потребує певної площини для нанесення малюнку, отже композиційна величина форми костюму повинна бути великою, а силует, бажано, трапецієподібним, трикутним, прямим, іксоподібним, овальним (Рис. 1). Розмістити певний декор в невеликому об'ємі форми одягу з прилеглим силуетом можливо, але це є нераціональним для доречної і вигідної демонстрації всіх художніх особливостей техніки батік.

Якщо дана техніка дійсно виконується вручну, а не є принтом за мотивами батіку, що часто демонструється на світовому подіумі, потрібно враховувати технологічну послідовність збирання виробу. По-перше, розкроювання виробу не відбувається поки не буде виконаний батік на тканині. До виконання батіку тканина повинна пройти спеціальну підготовчу операцію – змивання аперету. Лінії

розкладки деталей крою, на яких виконується батік, фіксуються прямим зметувальним стібком по контурах деталей без припусків на шви. Тканина із нанесеними конструктивними лініями натягується на підрамник для розпису. Під час виконання розпису необхідно враховувати те, що при натягуванні тканина деформується і намічені конструктивні лінії після виконання батіку не будуть відповідати контурам конструкції. Тому під час виконання розпису треба переходити на технологічні припуски. Ні в якому разі не можна фіксувати контури деталей речовиною, що резервує, малюнок повинен плавно переходити за краї

деталей. На тканині, яка деформована, неможливо чітко спланувати місця проходження швів по розпису. Це потрібно врахувати під час розробки малюнка. По завершенню декорування, в зв'язку з деформацією тканини, треба нанести нові лінії контурів лекал, і тільки потім виконати розкрій виробу. Можливий також розпис на окремих відрізних деталях, що виконують роль композиційного акценту. Такий варіант принципово не впливає на формотворчий процес в одязі і технологія обробки виробу не обумовлена використанням даної техніки (Рис. 1).

Рис. 1. Техніка батік у костюмі (автори: студенти кафедри дизайну ВП «МФ КНУКіМ» А. Оксенчук, О. Карпіна, А. Склярова; керівники проєктів: Жидких О.Б., Тригуб О.Л.)

Що стосується техніки печворк в одязі, то її вплив на формоутворюючі чинники дуже значний. Зараз печворк актуальний не тільки в його первісному задумі як інтер'єрна техніка, а також і як один із модних напрямів в декоруванні одягу. Камінська О.А. визначає техніку печворк як зшивання клаптиків тканини з геометричним підбором їх в орнаменти [8, С. 4].

Техніка печворк є однією з найдавніших видів декоративно-прикладного мистецтва. Відповідно в ній збереглися сталі традиційні прийоми її виконання та розвинулись нові, які обумовлені появою сучасних текстильних матеріалів, обладнання і технологій обробки.

Особливістю поєднання техніки печворк і процесу створення одягу є те, що доводиться єднати різні формотворчі концепції. Традиційно печворк створювався на площинних виробах, одяг же є об'ємною формою. Крім того, на відміну від інтер'єрних речей в техніці печворк, одяг повинен бути

ергономічним, антропометричним та гігієнічним, що є обов'язковою вимогою до виробів, які покривають тіло людини. Поєднання цих процесів може відбутися за рахунок того, що лінії членування існують як в одязі, так і в техніці печворк. Відомо, що лінії членування в одязі є конструктивними, декоративними і конструктивно-декоративними. Для отримання форми в одязі необхідні конструктивні і конструктивно-декоративні лінії членування. Декоративні ж лінії членування одягу частіше не є формоутворюючими лініями. При виконанні техніки печворк і конструктивні лінії є швами, і декоративні композиційні лінії теж є швами (це шви з'єднання різних за кольором або фактурою матеріалів). Задача створення одягу з використанням техніки печворк полягає у тому, щоб максимально раціонально сумістити формоутворюючі лінії членування одягу з конструктивними і композиційними лініями членування печворку. Це зробити можна декількома способами.

Найпростіший спосіб використання техніки печворк в декоруванні одягу, коли спочатку створюється полотно в техніці печворк, а потім з нього розкрояється виріб. Характерним прикладом є жилет, створений Тоддом Олдемом [9, С. 92]. Відповідно вплив техніки на формотворення одягу мінімальний. Треба лише слідувати за композиційним задумом художника та максимально уникати потовщення швів.

Другий спосіб, який вносить корективи в процес створення конструкції виробу – це суміщення лінії конструкції і лінії печворку безпосередньо під час конструювання та моделювання. Це процес, при якому необхідно не загубити задум художника і слідувати за тим, як можуть бути викривлені композиційні лінії при проходженні крізь монтажні шви, рельєфи, виточки та інші лінії конструкції.

У третій спосіб пошук форми і художній задум декору в техніці печворк виконується безпосередньо на манекені муляжним методом. Суміщення ліній конструкції і композиційних ліній печворку при такому способі відбувається максимально у відповідності до задуму художника. Але цей спосіб трудомісткий.

Вибір того чи іншого способу залежить від складності композиції, виду матеріалів та вибору техніки збирання деталей печворку.

Одяг також може бути декорований технікою печворк тільки на окремих деталях. В такому випадку формотворення одягу не залежить від особливостей виконання техніки. Для такого декорування краще обирати традиційні прийоми виконання техніки печворк: прискорена техніка, техніка закріплення на основі, крейзі-техніка, техніка з'єднання по пластичних лініях членування, об'ємна техніка «бісквіт», техніка «піца» та інші [10]. Є приклади, коли оригінальний задум художника, який розташовує печворк на окремих деталях, призводить до цілісного композиційного рішення форми, де елемент декору не є окремою локальною ділянкою, а вписаний в конструктивну деталь моделі (Рис. 2 а).

В залежності від художнього задуму членування може відбуватись як по прямих, так і пластичних лініях членування. Пластичні лінії членування краще збігаються з формоутворюючими лініями членування одягу (Рис. 2 б), але й узори з прямими лініями теж можуть бути вдало вписані в конструкцію одягу (Рис. 2 в).

Рис. 2. Техніка печворк у костюмі (автори: студенти кафедри дизайну ВП «МФ КНУКіМ» Р. Задніпрян, М. Зайцева, О. Луганська; керівники проектів: О.Б. Жидких, О.Л. Тригуб)

а) печворк на окремій деталі; б) печворк із пластичними лініями членування; в) печворк із прямими лініями членування

За певною дизайнерською концепцією в одній моделі можна комбінувати і пластичні і геометричні лінії. Але слід завжди слідувати за напрямом повздовжньої нитки на всіх деталях і розташовувати її за правилами конструювання одягу. Це є чинник, який

значно ускладнює процес створення одягу з клаптиків тканини за конкретним художнім задумом.

Моделі одягу в техніці печворк можуть бути дуже різноманітними і виконуватись як з тонких та легких, так і щільних, жорстких,

формостійких тканин. Відповідно і силуети, і форма одягу з використанням техніки печворк, на відміну від техніки батік, можуть бути різноманітні. Це пов'язано з основною принциповою відмінністю цих технік: в батіку повинно бути якомога менше ліній членувань, а в печворку навпаки, лінії членування – головна характеристика цієї техніки. Незважаючи на це, поєднання технік батік та печворк в одному виробі також можливе. Дизайнер може створити полотно в техніці печворк, в якому тканина для його деталей розписується або фарбується технікою батік.

Сьогодні багато дизайнерів демонструють техніки батік і печворк в своїх колекціях.

Колекція ошатного одягу бренду Salvatore Ferragamo представлена сукнями, в яких конструкція поєднується з прямими і пластичними композиційними лініями техніки печворк. В роботах дизайнера Erdem Moralioglu традиційні схеми техніки печворк розташовані по всій площині виробів і вписані в загальну форму. Дизайнер Ксенія Дмитрієва також використовує традиційні схеми техніки печворк, але розташовує декор в якості акценту на окремих деталях одягу. Ichiro Suzuki створює складні високотехнологічні роботи з використанням об'ємної геометричної фактури в техніці печворк в чоловічому одязі [11].

Періодично в своїх колекціях відомі бренди одягу звертаються до мотивів техніки батік, реалізуючи їх у живописних принтах. Серед них Jean-Paul Gaultier, Gianni Versace, Emilio Pucci, Mary Katrantzou, Abed Mahfouz [12].

Під час навчального процесу спеціальності «Дизайн» спеціалізації «Дизайн одягу та аксесуарів» Відокремленого підрозділу «Миколаївська філія Київського національного університету культури і мистецтв» практикується створення студентами костюмних ансамблевих рішень із використанням різноманітних ручних технік

декорування тканини, серед яких батік та печворк є найуживанішими.

Висновки. Проведено аналіз прийомів декорування техніками батік та печворк, в результаті якого виявлені принципи їх поєднання із конструктивно-технологічними прийомами формотворення одягу. Досліджено алгоритм послідовності виготовлення одягу із застосуванням цих технік та класифіковано способи їх використання в декоруванні одягу. А саме: розпис по всій поверхні форми виробу, розпис на окремих відрізних деталях; створення полотна для одягу в техніці печворк, спосіб суміщення ліній конструкції виробу і ліній печворку, спосіб створення форми одягу із пошуком композиційних ліній печворку муляжним методом.

Охарактеризовані художньо-композиційні особливості моделей одягу із застосуванням технік батік та печворк. Виявлено значення величини форми і виду силуету для моделей одягу, декорованих технікою батік.

Визначені види композиційного членування форми одягу із декором в техніці печворк: печворк на окремій деталі, печворк із пластичними лініями членування, печворк із прямими лініями членування.

Проаналізовано тенденції представлення батіка та печворка на світовому подіумі. Під науковим та художнім керівництвом творчими проектами студентів-дизайнерів одягу ВП «МФ КНУКіМ» було створено ряд моделей одягу, декорованих батіком та печворком. Ці ансамблеві костюмні рішення були продемонстровані в рамках III – X сезонів міжрегіонального фестивалю моди «South of Ukraine Fashion Days» (м. Миколаїв, 2014 – 2017 р.р.). Ексклюзивність одягу із ручним декором обумовлена тим, що дизайнер розробляє не тільки авторські моделі одягу, а й авторський текстиль, що виводить таку продукцію на рівень преміум-класу.

Література

1. Бердник Т. О. Дизайн костюма / Т. О. Бердник, Т. П. Неклюдова. – Ростов-на-Дону : Феникс, 2000. – 448 с.
2. Композиция костюма: учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений / Г. М. Гусейнов, В. В. Ермилова, Д. Ю. Ермилова, Н. Б. Ляхова, Е. М.

Финашина. – 2-е изд., стер. – М. : Академия, 2004. – 432 с.

3. Козлова Т. В. Художественное проектирование костюма / Т. В. Козлова. – М. : Легкая и пищевая промышленность, 1982. – 144 с.

4. Ніколаєва Т. В. Тектоніка формоутворення костюма : навчальний посібник / Т. В. Ніколаєва. –

2-ге вид., переробл. та доповн. – К. : Арістей, 2008. – 340 с.

5. Гейл К. Мода и текстиль: рождение новых тенденций / Колин Гейл, Ясбир Каур; перевод с англ. Т. О. Ежова; науч. ред. Т. В. Кулахметова. – Минск : Гревцов Паблицер, 2009. – 240 с.

6. Антонович Є. А. Декоративно-прикладне мистецтво / Є. А. Антонович, Р. В. Захарчук-Чугай, М. Є. Станкевич. – Львів : Світ, 1993. – 272 с.

7. Гильман Р. А. Художественная роспись тканей : учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений / Р. А. Гильман. – М. : Владос, 2003. – 160 с.

8. Каминская Е. А. Лоскутное шитье : самоучитель для начинающих / Е. А. Каминская. – Ростов-на-Дону : Владис, 2011. – 256 с.

9. Борисова Е. Секреты дизайна модной одежды: высокая мода модельеров международного класса / Е. Борисова. – М. : Внешсигма, 2000. – 128 с. : ил.

10. Муханова И. Ю. Лоскутное шитье. Мозаика и аппликация, традиционные и современные узоры / И. Ю. Муханова. – М. : Мич, 1998. – 156 с.

11. Японский дизайнер Ichiro Suzuki и его архитектурные мотивы [Электронный ресурс] // Liniyasvet : [сайт]. – Режим доступа : <http://liniyasvet.com.ua/odezhda/ichiro-suzuki>. – Название с экрана. – Дата публикации: 28.03.2013. – Дата просмотра: 12.01.2018.

12. Батик на подиуме [Электронный ресурс] // Батик и Я. Рисунки, идеи, технологии : [сайт]. – Режим доступа : <http://irenabatik.ru/batik-odezhda/batik-platy/batik-na-podiume.html>. – Название с экрана. – Дата публикации: 19.04.2011. – Дата просмотра: 12.01.2018.

References

1. Berdnik, T.O., & Neklyudova, T.P. (2000). Dizayn kostyuma [Costume design]. Rostov-na-Donu: Feniks [in Russian].

2. Guseynov, G.M., Ermilova, V.V., Ermilova, **АСПЕКТ ФОРМООБРАЗОВАНИЯ В СОЗДАНИИ ОДЕЖДЫ С ИСПОЛЬЗОВАНИЕМ ТЕХНИК ДЕКОРА БАТИК И ПЭЧВОРК** ЖИДКИХ Е.Б., ТРИГУБ Е.Л.

Обособленное подразделение «Николаевский филиал Киевского национального университета культуры и искусств»

Цель. Определение принципов формообразования одежды с использованием техник декорирования батик и пэчворк.

Методика. Обзор литературных источников, сравнительный анализ формообразующих

D.Yu., Lyakhova, N.B., & Finashina, E.M. (2004). Kompozitsiya kostyuma [Costume composition]. Moscow: Akademiya [in Russian].

3. Kozlova, T.V. (1982). Khudozhestvennoe proektirovanie kostyuma [Artistic costume design]. Moscow: Legkaya i pishchevaya promyshlennost [in Russian].

4. Nikolaieva, T.V. (2008). Tektonika formoutvorennya kostiuma [Tectonics of costume formation]. (2nd enl. ed.). Kyiv: Aristei [in Ukrainian].

5. Gale, C., & Kaur, J. (2009). Moda i tekstil: rozhdienie novykh tendentsiy [Fashion and Textiles: An Overview]. T.V. Kulakhmetova (Ed.). Minsk: Grevtsov Publisher [in Russian].

6. Antonovych, Ie.A., Zakharchuk-Chuhai, R.V., & Stankevych, M.Ie. (1993). Dekorativno-prykladne mystetstvo [Arts and crafts]. Lviv: Svit [in Ukrainian].

7. Gilman, R.A. (2003). Khudozhestvennaya rospis tkaney [Artistic painting of fabrics]. – Moscow: Vlados [in Russian].

8. Kaminskaya, E.A. (2011). Loskutnoe shitye: samouchitel dlya nachinayushchikh [Patchwork: a self-instruction manual for beginners]. Rostov-na-Donu: Vladis [in Russian].

9. Borisova, E. (2000). Sekrety dizayna modnoy odezhdy: vysokaya moda modelyeroz mezhhdunarodnogo klassa [The secrets of fashion design: high fashion of international class designers]. Moscow: Vneshsigma [in Russian].

10. Mukhanova, I.Yu. (1998). Loskutnoe shitye. Mozaika i applikatsiya, traditsionnye i sovremennye uzory [Patchwork sewing. Mosaic and applique, traditional and modern patterns]. Moscow: Mich [in Russian].

11. Yaponskiy dizayner Ichiro Suzuki i ego arkhitekturnye motivy [Japanese designer Ichiro Suzuki and his architectural motifs]. Liniyasvet – Linelight. Retrieved from: <http://liniyasvet.com.ua/odezhda/ichiro-suzuki> [in Russian].

12. Batik na podiume [Batik on the podium]. Batik i Ya. Risunki, idei, tekhnologii – Batik and I. Drawings, ideas, technologies. Retrieved from: <http://irenabatik.ru/batik-odezhda/batik-platy/batik-na-podiume.html> [in Russian].

SHAPING ASPECT IN CLOTHING DESIGN USING BATIK AND PATCHWORK DECORATION TECHNIQUES

ZHYDKYKH O.B., TRYHUB O.L.

Separate subdivision «The Mykolaiv branch of the Kyiv National University of Culture and Arts»

Purpose. Determination of principles of clothes shaping using the techniques of decorating batik and patchwork.

Methodology. An overview of literary sources, a comparative analysis of shaping features of usage of batik and patchwork techniques for

особенностей использования техник батик и пэчворк в создании одежды, классификация способов их применения в декорировании одежды, метод системного анализа.

Результаты. В ходе исследования проанализирована специфика сочетания конструирования и технологии изготовления одежды с техническим выполнением декорирования батиком и пэчворком, найдены возможности композиционных решений и разработана последовательность обработки таких моделей, указана важность художественной ценности костюмов, украшенных техниками ручной работы.

Научная новизна. На основе анализа особенностей приемов декорирования техниками батик и пэчворк обоснованы принципы их сочетания с конструктивно-технологическими приемами формообразования в одежде. Исследован алгоритм последовательности изготовления моделей одежды, декорированных техниками батик и пэчворк.

Практическая значимость. Приведенный в работе анализ позволяет учитывать при проектировании особенности влияния техник декорирования батик и пэчворк на формообразование в одежде. Полученные результаты были внедрены в создании и демонстрации костюмов, декорированных батиком и пэчворком.

Ключевые слова: батик, пэчворк, художественно-композиционные особенности, конструктивно-технологические особенности, формообразование, техники декорирования, одежда.

clothes design, classification of the methods of their application in decoration of clothing, method of system analysis.

Findings. During research, the specificity of combination of design and manufacturing technology of clothes with the technical execution of decoration by batik and patchwork was analyzed, compositional solutions were found and a sequence of processing of such models was developed, the importance of artistic value of costumes adorned with hand-made techniques.

Originality. Based on the analysis of peculiarities of decoration using batik and patchwork techniques, principles of their combination with the structural and technological methods of shaping in clothes are substantiated. The algorithm of the sequence of making clothes models, decorated with techniques batik and patchwork, is explored.

Practical value. The analysis given in this work provides an opportunity to consider peculiarities of influence of patchwork and batik techniques of decoration on shaping of clothes. The results were introduced in the creation and demonstration of costumes decorated with batik and patchwork. The results were introduced in the creation and demonstration of costumes decorated with batik and patchwork.

Keywords: batik, patchwork, artistic compositional features, structural and technological features, shaping, decorating techniques, clothing.